

God helg

Menighetsblad for Fana sokn. Med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti NR. 1/15 – ÅRGANG 52

Velkommen til fastelavn

Full rulle i Ytrebygda

Ytrebygda kirke har et høyt aktivitetsnivå. I dette bladet får du en oversikt over hva som skjer fremover. Side 2-4 og 22-24

Vil skjerme søndagene

Biskop Halvor Nordhaug sier nei til forslaget om alle næringsdrivende kan holde søndagsåpent. Side 11

Gulbranssen ut i lyset

Han var både mye lest og omstridt i samtiden. Er Trygve Gulbranssen også en forfatter for 2015? Side 15-17

Nytt år, nye muligheter

Jeg startet 2015 med nyttårsforsetter som vanlig. Skal endre ditt og datt, gjøre ditt og datt. Og så er januar i gang, dagene fylles opp og livet ligner veldig på 2014. Noe som ikke er dumt i seg selv, men som foreløpig ikke gjør 2015 til året der nyttårsforsettene endrer hverdagen.

REFLEKSJON AV
MAREN TISCHENDORF

Så plutselig en dag går det terrorister inn i en redaksjon i Paris og skyter 12 mennesker. Igjen blir verden snudd opp ned, ondskaper blir tydelig og frykten kommer nærmere. Kanskje er hverdagen litt endret likevel?

Som troende er det vanskelig å møte verden med en god og kjærlig Gud når dette kan skje. Spørsmålet «hvordan kan Gud finnes når det er så mye ondskap i verden?» møter oss med all sin tyngde. Jeg har ikke et godt svar på det spørsmålet, men når det skjer vonde ting i verden, i hverdagen, da styrkes jeg i min tro på at Gud finnes. Ikke fordi jeg på noen som helst måte tror at det er en mening med det, eller at Gud ønsker det. Jeg tror Gud hater der minst like mye som meg. Men jeg styrkes i min tro fordi jeg tror at kjærligheten er sterkere enn hatet. Jeg trenger Gud som garantist for den kjærligheten.

Når ungdommene som var på Utøya klarer å si at

kjærligheten skal vinne, da tror jeg at det må finnes en Gud som gjør dem og oss så sikre på denne kjærligheten. Godheten vi ser rundt oss, som er så livsviktig, den må vi kunne lene oss til når vi møter ondskap.

Når jeg ser på verden gjennom medias øyne, med alt det onde som skjer, da trenger jeg Gud. Og når jeg ser på verden gjennom medias øyne og ser mennesker samle seg i fred, med blomster og lys, med stille protester, da vet jeg at Gud finnes.

I 1. Johannesbrev står det at vi kan elske hverandre fordi Gud har elsket oss. Det tror jeg, jeg tror at den kjærligheten og godheten vi kan vise, den kan vi vise fordi vi er elsket. Og så må vi sammen, for vi kan ikke klare det alene, men sammen må vi gjøre vårt for å stå opp mot ondskaper. Det finnes ikke noen gode svar på hvorfor ondskaper finnes, men vi må forsøke å fordrive den med godhet.

Så det har blitt mitt nye nyttårsforsett. Jeg skal i 2015 jobbe for å spre kjærlighet og godhet. For bare ved å vise Guds kjærlighet til andre kan vi vinne over ondskaper. Ondskaper har vist oss at den er tilstede også i 2015, la oss vise at kjærligheten også er tilstede. *Godt nyttår!* ●

Det yrer av

Ytrebygda kirke har mange rom, - og godt er det! Her er det mange aktiviteter som trenger plass. Aktivitetene spenner over et stort register, for alle aldersgrupper og mange interesser.

AV SVEIN BERG

Kirken er i bruk – og enda flere ønsker å bruke den! Her følger en liten gjennomgang av noen bruksområder det er greit å kjenne til:

Familiebegivenheter: Mange har erfart at Ytrebygda kirke er

et flott sted å bære barna til dåp. Etter hvert har kirken også blitt sentrum for andre viktige begivenheter i familie og slekt: Ytrebygda kirke er en intim og vakker kirke som eigner seg til bryllup så vel som bisettelser!

Hovedgudstjenestene søndag kl. 11.00 er tilrettelagt for at barnefamilier kan føle seg hjemme, og kirkekaffe er fast del av alle formiddagsgudstjenester. Kirkekaffen nytes på Kirketorget, et lyst og trivelig samlingssted i umiddelbar tilknytning til kirkerommet.

Kveldsgudstjenester: Hver fjerde søndag er hovedgudstjenesten om kvelden kl. 19.

BIKELAND • BØNES • FANA • SKJULD • SLETTEBAKKEN • STOREVEIT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

God Helg utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana prosti. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes gyriskre@broadpark.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Gyri Skre, gyriskre@broadpark.no, 55 91 51 53. Lokal kontaktinformasjon: Se side 13

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hålskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 17. mars

liv i Ytrebygda

Kveldsgudstjenesten har en noe forenklet liturgi og bønnvandring som fast del av liturgien.

Hittil har ikke oppslutningen om kveldsgudstjenesten vært så stor, men konfirmanterne ser ut til trives med både form og tidspunkt. Vi håper flere får øynene opp for denne fine gudstjenesten!

Møtested og kulturarena: Ytrebygda kirke er en moderne kirke, men bygget fyller også oppgaver som møtested og kulturarena. Gjennom Ytrebygda kirke har Ytrebygda bydel fått et bygg med mange kvaliteter som kulturhus.

Konsertmenyen høsten 2014 viste at kirken er et popu-

lært og egnet sted for levende musikk! Aktivitetsnivået blir ikke mindre våren 2015. Se konsertprogrammet på si de 24 med tydelige signaler om en spennende vår!

Seniortreffene siste tirsdag i hver måned er populære og godt besøkte arrangement: ulike foredrag/kåserier med derpå følgende bespising og basar!

Torget: I tillegg til seniortreff og seniortrim, blir det nå gitt et nytt ukentlig tilbud fra februar: Mandag formiddag holdes Torget åpent som treffested fra kl. 11.00. Dette er ikke et spesielt seniortiltak, men gir en mulig møteplass for alle som

har anledning mandag formiddag. Kanskje noen ser det som en mulig plass for å spise lunsjpakken sin?

Ung i Ytrebygda: Konfirmanterne og andre ungdommer har mandag ettermiddag og kveld som møtetid. Noen velger å komme rett fra skolen, og organisert leksehjelp er under planlegging.

Kirken mangler for tiden tilfredsstillende internettopplegg, og det vanskeliggjør effektivt leksearbeid. Så snart nettet er i orden, kan planene realiseres.

Det yrer av liv i Ytrebygda kirke – og det er plass til flere! ●

Fanatorget
Blomster AS

AURDALSLIA 12 · 5253 SANDSLI
Tlf: 55 22 65 10

FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN
LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

UTLEIE I
FANA
MENIGHETS-
SENTER

Vi leier ut lokaler til
dåpsselskap,
konfirmasjonsselskap,
minnesamvær,
åremålsdager og andre
sammenkomster.

Kontakt menighetskontoret

tlf. 55 59 32 51

for bestilling/pris

FANA MENIGHET

GRAVSTEIN

- Alle utførelser
- Ny stor utstilling
- Navnetilføyelser og oppussing

Informasjon og
ny katalog på:
www.eikner.no

STEINRIKET

EIKNER NATURSTEIN
ULSMÅGVEIEN 27, NESTTUN

TLF: 55 98 70 00

Händels «Messias» i mars

- Fana Kirke, søndag 22/3 kl. 19.00
- Os kirke, onsdag 25/3 kl. 19.30

Medvirkende:

- Fana kammerorkester • Fana Kyrkjekor,
- Os Kammerkor • Fanasolistene m.fl.

Korene som medvirker øver på onsdagene og har plass for flere sangere.

Vil du være med?

Påmelding/nærmere opplysninger:
Kontakt kantor Jan Røshol, 489 94 700

LysVåken i Fana sokn

Helgen 17. – 18. januar var 30 barn samlet i Ytrebygda kirke til en helg med spennende program og aktiviteter.

Barna fikk se seg om og bli kjent med kirken og høre om Gud som taler til oss gjennom Bibelen. Hvordan kan man være lys våken overfor seg selv, andre og Gud? Sammen planla vi og forberedte søndagens gudstjeneste.

Kvelden ble startet med «Kampkveld», hvor barna fikk være med på mange morsomme konkurranser. Stemningen var til å ta og føle på. Videre var det taco på menyen, før kvelden fortsatte med kino og popcorn i kirkerommet. Kvelden ble avsluttet med soveposesamling, og vi kan røpe at det var stille kl 24, eller var det en time senere?

Søndagens LysVåken gudstjeneste var en fin opplevelse. Barna bidro med sang, dans og tekstlesing. Vi tematiserte bønn ved å sende papirfly fra galleriet. Bønn er å sende tankene sine til Gud. Barna hadde skrevet tanker til Gud på papirfly som vi sendte frem til alteret – stedet der Gud møter oss på en egen måte.

Tusen takk til alle LysVåken-barna for alt dere gav av dere selv! Tusen takk til dere foreldre som lot oss få låne de flotte barna deres! Tusen takk til alle dere som var med som frivillige medarbeidere! ●

WWW.UNGFANA.NO

6-8/2: Vinterfestivalen på Voss
9/2: Supermandag Fana
16/2: Supermandag Ytrebygda
2/3: Supermandag Fana
9/3: Temasamling for konfirmanter i Ytrebygda kirke
16/: Temasamling for konfirmanter i Fana kirke

Trosopplæringen

18/3: Påskevandring, Ytrebygda
19/3: Påskevandring, Fana
24/3: Fasteaksjon
26/3: 4-årsboksamling, Ytrebygda
29/3: 4-årsbokutdeling, Ytrebygda
9/4: 4-årsboksamling, Fana
12/4: 4-årsbokutdeling, Fana
Gospelnight i Fana kirke
21/5: 6-årssamling «Helt første-
klassen», Ytrebygda
28/5: 6-årssamling «Helt første-
klassen», Fana
31/5: Vårsløpp, Ytrebygda

STØRST AV ALT
BARN OG UNGE I DEN NORSKE KIRKE

BABYSANG

torsdager 13:00 - 13:30

Sang for alle
Rytme
Glede
Utfoldelse
Nærhet
Lek
Trygghet

Praktisk info:
Før sangen i Fana er det mulighet for å være med på felles lunsj for store og små i Åpen Barnehage kl. 11:00. Babysang er i Åpen barnehage (underetg. i Fana menighetshus).
Etter sangen i Ytrebygda kirke blir det anledning til en koselig prat over en kaffekopp og noe å bite i. Ta gjerne med niste.

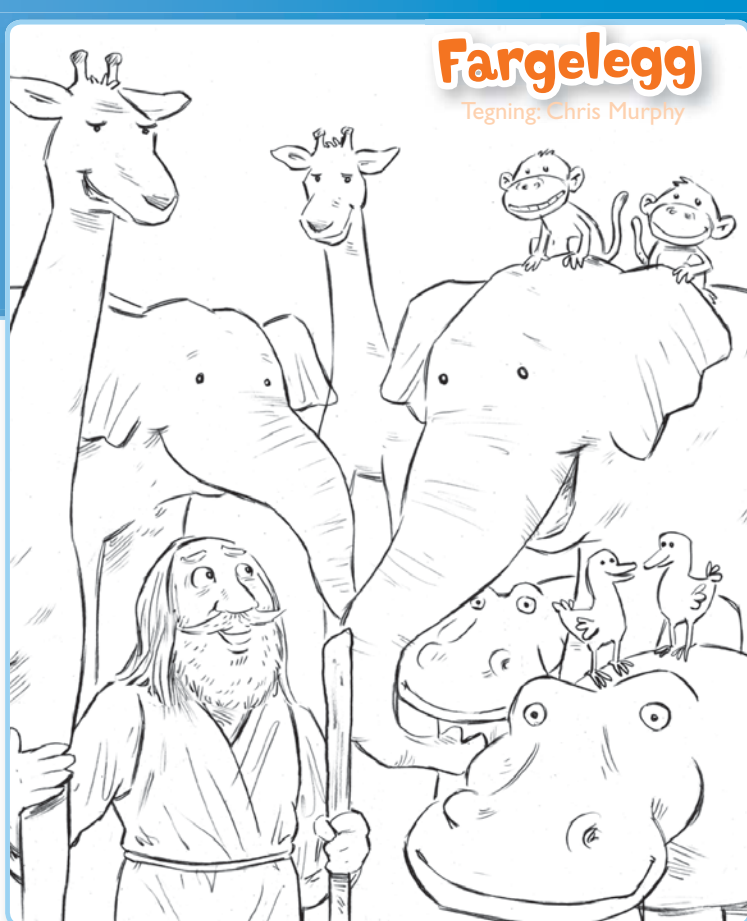
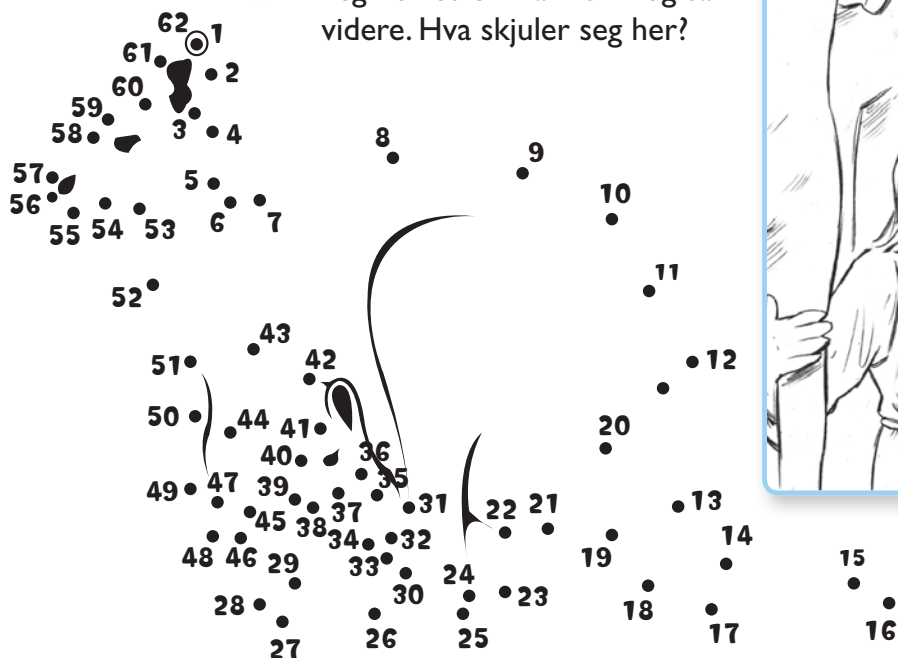
Semesterplan vår 2015

8. jan - Fana	9. april - Fana
15. jan - Ytrebygda	16. april - Ytrebygda
22. jan - Fana	23. april - Fana
29. jan - Ytrebygda	30. april - Ytrebygda
5. feb - Fana	7. mai - Fana
19. feb - Ytrebygda	21. mai - Ytrebygda
	28. mai - Fana
5. mars - Fana	
12. mars - Ytrebygda	4. juni - Ytrebygda
19. mars - Fana	
26. mars - Ytrebygda	

Ta gjerne kontakt med Barne- og ungdomsmusiker i Fana Sokn kristin.engeberg@bergen.kirken.no

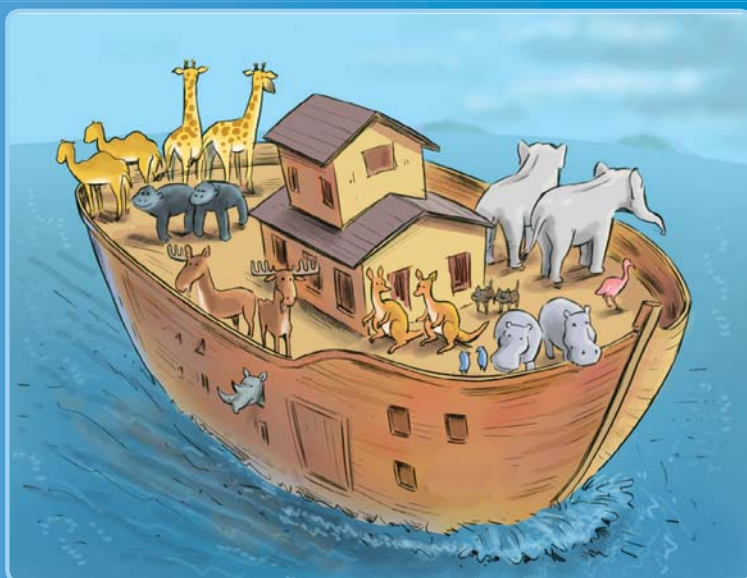
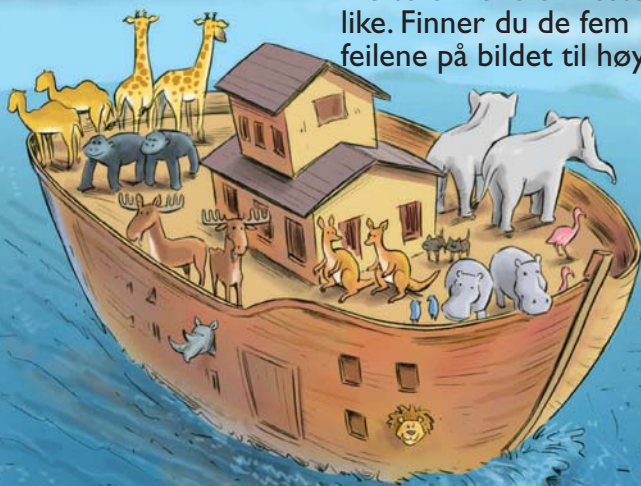
Prikk til prikk

Tegn en strek fra 1 til 2 og så videre. Hva skjuler seg her?

Finn fem feil

De to bildene er nesten like. Finner du de fem feilene på bildet til høyre?

nettSPRELL.no

- Musikkvideoer
- Tegnefilmer
- BARNAS-konkurranser

Søndagsskolens nettside for barn!

BARNAS

14 blader + DVD + CD
= kun 359,-

(privatabonnement hjem i posten)

Gruppeabonnement
kun 179,- pr barn

Bestill på
barnas@sondagsskole.no
eller på telefon 22 08 71 00

TÅRNAGENTENE

tarnagentene.no
Tårnagentenes eget nettsted!

Glimt fra en annen tid

Da vi gravde etter ondemannen

Det var like etter krigen. Vi kan vel ha vært 5-6 år gamle. Vår tro var enkel og konkret, og uten tvil. Vi kjente Gud og Jesus, og visste om englene.

AV KNUT CORNELIUSSEN.

Samtidig som Gud var en slags bestefar oppe i himmelen, visste vi at han var alle steder og at han kunne alt. Han kunne flytte de største steinene vi kunne tenke oss, og han kunne gjøre alt det vi ikke kunne gjøre. Han var til og med sterkere enn far.

Jesus var kanskje enda enklere å se for oss, vi hadde sett mange bilder av Jesus og visste godt hvordan han så ut. Han hadde langt mørkt hår og snille øyne. Han holdt som oftest et lite lam i armene sine, mens de andre lammene og sauene sto rundt ham og så på. Ellers holdt han hendene sammen og så opp mot himmelen. Jesus var bare snill, ham behøvde vi ikke være redde for på noen måte. Det er mulig at det var vår trygge tro på Jesus, som reduserte vår frykt for en Gud som så alt. Slett ingen dum teologi den dag i dag.

Vi lærte mye om Jesus på søndagsskolen og i skolen. Og akkurat som vi ser i dag, var Jesus-barnet i krybben et populært bilde. Vi hørte om Betlehemsmarkene med grønt fint gress hvor gjeterne satt og passet sauene sine. Det het forresten ikke sauer i bibelhistorien, det het får. Jeg så for meg et fint stille vann, like ved vannet var et lite bål hvor gjeterne satt, og sauene

EN ANNENTID: Lykkelig og bilfri barndom i Ytre Markevei. TEGNING AV ELIN CORNELIUSSEN

gresset fredelig på den grønne marken. Over det hele skinte en stor klar stjerne.

En av mine store skuffelser var da jeg kom til Betlehem og så hvordan markene så ut. Her var ikke mye gress, men desto flere steiner.

Englene var damer med hvite vinger. De fløy ved siden av oss og passet på at vi ikke falt utfor stup eller i vannet. En gang i fremtiden skulle vi også bli engler, hvis vi bare var snille nok. Men det var en vi ikke likte, nemlig ondemannen. Han bodde langt nede i jorden og passet et slags brennende hav. Han var skikkelig slem, og vi måtte alltid passe på at vi ikke hadde noen slags kontakt med ondemannen. Ondemannen hadde horn og hale, så vi trodde vi ville kjenne ham igjen, skulle vi treffe ham.

En gang, vi kan vel ha vært 5-6 år gamle, fant vi ut at vi ville se ondemannen. Like ved siden av huset vårt var en tomt etter et ødelagt hus. Her var det Fritzen og Brorisen og jeg begynte å grave for å komme ned til ondemannen. Vi bevæpnet oss med små spader og spann og startet med gravingen. Av og til kjente vi på jorden for å finne ut om det ble varmere. Kanskje var det litt varmere lenger nede, eller kanskje det bare var vi som trodde det ble varmere, men vi merket at temperaturen steg. Vi visste nemlig at vi skulle til et sted med høy temperatur.

Men det viste seg at det ikke var så lett å komme dypt nok. I alle fall så ikke vi noen ondemann, uansett hvor dypt vi gravde, og vi var sikkert nede i over en halv meters dybde. Kanskje like bra at vi ikke fant ham, vi hadde nok blitt litt overrasket. ●

Møt Karl Johan Kirkebø:

Én ildsjel - blant mange

En av de som virkelig har vært med på å bygge og forme Bønes menighet, er Karl Johan Kirkebø – men han er ikke alene.

Menighetsbladet vil presentere og gjøre litt stas på noen av de mange flotte frivillige medarbeiderne i menighetene. Tidligere har vi møtt ildsjeler i menighetene Fana, Skjold, Storetveit og Slettebakken; denne gangen er stafettpinnen i Bønes. Deretter går den videre til Søreide og Birkeland.

BLOMSTER TIL KIRKEARKITEKTEN: I desember 2009 stod trinn 2 av kirken på Bønes ferdig. Karl Johan var sterkt delaktig i å realisere dette, og overrekker her blomster til arkitekt Helge Hjertholm på åpningsdagen.

TEKST OG FOTO: STEIN RUNE RISA

Under visitasforedraget i Bønes menighet i 2012 trakk biskop Halvor Nordhaug frem noe av det som alltid har kjennetegnet menigheten på Bønes: «Jeg vil starte med å minne om hvem dere er, minne om «den første kjærlighet». For Bønes har en imponerende historie. Dere er den kirken som ble bygget på dugnad. Og det vil jeg dere skal fortsette å være. Mange av dere var med å bygge kirkebygget for 15 år siden, men alle er med å bygge kirken, bygge menigheten.»

De første årene

En av de som virkelig har vært med på å bygge og forme Bønes menighet, er Karl Johan Kirkebø – men han er ikke alene. Bønes menighet har rundt 200 frivillige, og menighet og kirke har i stor grad blitt bygget av frivillige. Det er mange ildsjeler som har vært med på reisen, og historien om Karl Johan sin tid i menigheten, kan også fortelle historien om hvordan menigheten og kirken har blitt formet av disse ildsjelene.

Karl Johan Kirkebø er 64 år, bor i Stokkedalen på Bønes, er gift, har fire voksne barn og tre barnebarn. Han er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole (NHH), og har jobbet med salg, salgsledelse og ledelse i nesten 40 år. Til daglig har han virke som salgsdirektør i Onsoft Computer Systems, hvor han reiser verden rundt med programvareløsninger for offshore og shipping-virksomhet.

Vokste opp på bedehuset

Som mange andre, så har Karl Johan hatt en oppvekst på bedehuset. Han kommer fra Langevåg i Sula kommune på Sunnmøre, der var han aktiv i bedehuset som var tilsluttet Indremisjonen. Han reiste mye på leir om sommeren – først som deltager, men siden som leder. I studietiden i Bergen var han med i Club 3, som var Ungdomsforbundets studentarbeid. Så bakgrunnen hans kan en si er fra de store organisasjonene.

Karl Johan flyttet til Stokkedalen i 1982, og kom raskt med i menighetsarbeidet.

– Menighetsarbeidet var godt i gang da vi flyttet hit. Det var gudstjenester på Bønes skole, og søndagsskole i huset Kirkeringen eide i Sælenveien, forteller han.

– Der var det også barnehage. Jeg var først med i et frivillig menighetsråd som primært organiserte gudstjenester på Bønes skole, og

etterhvert ble jeg med i styret for «stiftelsen Bønes Interimkirke».

Hvor skal vi være?

Utfordringene i starten var i stor grad knyttet til mangel på lokaler. Derav også et økende ønske om å få på plass et bygg. Karl Johan forteller at dette ble starten på en satsing, nesten over evne, der hele Bønes mobiliserte til dugnad for å reise kirken. Det ble satt i gang innsamling blant Bønes-beboerne, og lagt ned mye hardt arbeid. Belønningen ble Bønes kirke, som stod ferdig i 1997.

– Leder av det arbeidet var Helge Kolstad og Liv Skants, de skal nok ha den aller største æren for at ting skjedde så raskt som det gjorde, sier han.

– Fokuset på at dette skulle være et bygg for bydelen, med lav terskel og stor inkludering, ble skapt da, og har fulgt oss siden. Arbeidet med kirkebygget frigjorde uante ressurser, og vi opplevde stadig tilbud om hjelp fra folk som ikke hørte til «kjernen». Det var en god opplevelse.

Stort engasjement

Karl Johan forteller videre at gleden da som nå var knyttet til fellesskapet. Livslange vennskap ble skapt i denne prosessen. Ettersom bydelen vokste, kom det flere til og organiseringen endret seg. Der noen få ildsjeler tidligere hadde dradd lasset, ble det nå flere som delte på det. Det var mange som var med i denne prosessen. Når han ser på gamle bilder, er det mange av de samme som fortsatt er med.

«Den kirkelige» CVen til Karl Johan er imponerende: Medlem av frivillig menighetsråd på 80-tallet, med i styret i «Stiftelsen Bønes Interimkirke» på 80-90-tallet,

medlem i Bønes menighetsråd 2001-2011, der han også var leder 2002-2009, kirkevert i mange år, sjåfør for kirkeskyss, med i prosjektet «Fanablad» for å etablere felles menighetsblad for prostiet, redaktør i Bønesbladet i ti år og fortsatt med i redaksjonen, med i Bergen kirkelige fellesråd (BKF), fire

– En av fanesakene mine har vært å bidra til at Bønes skal være en åpen folkekirke preget av at folk skal være velkomne uansett. KARL JOHAN KIRKEBØ

år som varamedlem i Bjørgvin bispedømmeråd og utallige andre små og store oppgaver i Bønes menighet.

Trakk i de rette trådene

Selv om han har lagt ned en enorm innsats i mange deler av kirkelivet, trekker han spesielt frem da de klarte å få politikerne med på byggetrinn 2, det som i dag er kirkestuen og barne- og ungdomsavdelingen.

– Med god hjelp fra mange klarte vi å trekke i de rette trådene, og kunne innvie en «helt ferdig» kirke i desember 2009, husker han. Og nettopp gjennomføringskraften er det mange som trekker frem når de forteller om Karl Johan. Når man får nei, betyr det bare at det må jobbes litt ekstra for å få det til. Penger skal heller ikke være en begrensende faktor – en får til det en vil få til.

Tro, tvil og meninger

De som leser Refleksjons-spalten i Bønesbladet, vet at Karl Johan tør å være åpen om sin egen tro og tvil. Han er heller ikke redd

SNURRER LYKKEHJULET: Karl Johan er opptatt av at Bønes kirke skal være en storstue for alle på Bønes. På Bønesdagen stiller han ofte opp og snurrer lykkehjulet.

– Med dagens modell blir det økt press på konformitet. Bønes menighet har vært preget av åpenhet, toleranse og respekt. Det håper jeg både Bønes spesielt, og Den norske kirken generelt, vil fortsette å være. Jeg synes det er en del tegn som peker i retning av at man skal mene det samme, og at det fokuseres mer på forskjeller som en negativ ting. Jeg tror ikke bare at det er plass til forskjeller, men at det også er en styrke for menighet og kirke med mangfold - også i meninger. Jeg er også redd for et økt byråkrati med et Kirkeråd som ikke er i takt med den viktigste enheten i kirken; sognet.

for å uttrykke sine meninger. I Bønesbladet har han blant annet skrevet om tema som homofili, Israel-saken og tanker om sitt Guds-bilde. En av sakene han synes er viktig, er at kirken skal være inkluderende. Som mangeårig leder av Bønes menighetsråd, har dette også gjennomsyret menigheten.

– En av fanesakene mine har vært å bidra til at Bønes skal være en åpen folkekirke preget av at folk skal være velkomne uansett, sier han.

– Visjonen «åpen, synlig og tilstede» liker jeg godt, og jeg har også forsøkt å få til at denne åpenheten skal være preget av respekt for forskjeller slik at vi slipper unødige diskusjoner.

Han trekker også frem viktigheten av å inkludere de frivillige på en god måte.

– Vi må støtte de frivillige i menigheten, slik at de kan få best mulige forhold til å yte på de områdene der de har lyst til å bidra. Vi har også forsøkt å si at de frivillige skal få gjøre det de har lyst til - og ikke bli misbrukt. Gir de oss en lillefinger sier vi takk - og prøver unngå å ta hele hånden. På den måten kan den enkelte bidra på det nivået de ønsker, og vi kan få med flere.

Gudstjeneste og liturgi

I tillegg til det praktiske aspektet ved kirkelivet, er han også veldig opptatt av det åndelige, og engasjerer seg når tema rundt gudstjeneste og liturgi skal diskuteres. Et av de sterkeste minnene relatert til dette, er knyttet til visitasen på 80-tallet som biskop Per Lønning hadde i Bønes.

– Vi hadde fortsatt gudstjenestene på skolen, og bare familiegudstjenester. Men vi ønsket også nattverd, og hadde fått spesiell godkjennelse for dette - dette var ikke vanlig da, forteller han.

Etter visitasen sendte Lønning skriv til

alle menighetene i bispedømmet om at han hadde hatt en fin opplevelse med nattverd på familiegudstjeneste, og at brukt rett ville han anbefale dette.

– Vi var indirekte med på å endre en praksis på dette området.

Utviklingstrekk og utfordringer

Karl Johan mener også at det er aspekter rundt gudstjenesten som kan bli bedre.

– Fortsatt er vel menigheten bedre på det som skjer i uken enn det som skjer på søndag. Gudstjenestereformen synes jeg har vært feil, men heldigvis har implementeringen på Bønes vært forsiktig, og jeg kan fortsatt kjenne meg igjen i liturgien. Dåpsliturgien bør justeres; den er, etter mitt syn, teologisk tvilsom med utsagnet om at du blir et Guds Barn i dåpen. Jeg mener alle er Guds barn også før dåpen.

Det langvarige engasjementet i kirke og menighet har gjort at Karl Johan ser noen utviklingstrekk både lokalt og sentralt.

– Bønes menighet er fortsatt åpen, synlig og tilstede, men noe av «gründerånden» fra byggeperioden er nok borte. Dette er en naturlig utvikling når staben etterhvert har kommet på plass, og i større grad tatt over oppgavene de frivillige tidligere utførte. Samtidig har vi klart å holde på en stor skare av frivillige.

Økt press på konformitet

Han mener at økonomi blir viktig fremover, og spesielt spørsmålet rundt hva som skjer med offentlig finansiering. Han sier det må fokuseres på hvordan en kan motivere menighetens medlemmer og frivillige til å bidra. Også en av visjonene som har fulgt Bønes menighet opp igjennom tidene, «åpen, synlig og til stede», synes han blir utfordret.

Klar for nye oppgaver

Karl Johan er i ferd med å pensjonere seg fra jobben som salgsdirektør, men har ikke tenkt å ligge på latsiden - verken på det personlige eller politiske plan.

– Jeg tenker at min rolle i Bønes menighet skal være litt i bakgrunnen framover. Jeg deltar som kirkevert, sjåfør på kirkeskyss, i Bønesbladet, og ellers der det kan være behov. Neste generasjon har nå tatt over stafettspinnen, og det er fint å se at dette fungerer så godt.

En fanesakene til Karl Johan er utviklingen av folkekirken fristilt fra staten. Han er opptatt av at den skal bli en folkekirke med lave terskler og stor åpenhet. En annen fanesak er det som han nevner rundt konformitet, og at det må være plass til forskjeller i kirken. Relatert til dette er også ønsket om mindre byråkrati i kirken, og et Kirkeråd som må gå mer i takt med sognene.

– Jeg føler stort engasjement rundt disse sakene, og har derfor sagt meg interessert i å stille til valg til bispedømmeråd og dermed også Kirkemøtet.

Ivrig Brann-supporter

I tillegg til å engasjere seg i «kirkepolitikken», gleder Karl Johan seg til å få god tid med barnebarn og familie, etter en jobb med mye reising og mange timer. Han er glad i fjell og natur, og prøver å komme seg på tur så mye som mulig. Han har også satt seg som mål å få trent nok til å sykle Bergen-Voss.

En annen ting som er sikkert; hvis du ikke hører meningene til Karl Johan i et kirkelig forum, så er det bare å ta en tur på Brann Stadion og høre han der. Karl Johan er ivrig Brann-supporter, og sier at han «går på Stadion og skriker så ofte jeg kan». ●

Menighetene i Fana prosti inviterer til

SORGSEMINAR

Lørdag 21. mars 2015 kl 10.30-14.00
Skjold kirke (peisestua), Skjoldlia 55

Menighetene i Fana prosti inviterer etterlatte til et seminar om sorg. Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet.

Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet.

Program:

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte (sorggrupper, sjelsesamtaler)

Påmelding eller spørsmål:

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
- Tlf.: 55 59 71 15
- kjerstin-marie.veraide@bergen.kirken.no
Diakon Reidun Laastad Dyvik
- Tlf.: 55 30 81 17
- reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no
Diakon Linda Bårdsen
- Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
- linda.bardsen@bergen.kirken.no

Velkommen – også om du ikke har fått meldt deg på

Min sorg

Min sorg er en svart fugl
fredløst på flukt
under vinterlig øde himler.
Men stundom –
når fuglen stiger høgt nok –
skinner vingene gyllent
i skjær av en sol
som er under horisonten.

HANS BØRLI

Bildet til Kvinnebønnedagen 2015 er laget av Chantal E. Y. Bethel.

Internasjonal bønnedag i bedehuset på Nesttun

Første fredag i mars hvert år samles kvinner over hele verden i felles bønn.

AV TORA HAARR SKEIE, KONTAKTPERSON
NESTTUN/FANA, FORSAMLINGSARBEIDER,
NESTTUN INDREMISJON

Kvinnenes internasjonale bønnedag startet i USA i 1887, da kvinner fra ulike kirkesamfunn samlet seg om en felles bønnedag. I dag har bønnedagen (World Day of Prayer) komiteer i mer enn 170 land og regioner. I Norge startet slike samlinger i slutten av 1920-årene, og i Fana har vi hatt samlinger på Nesttun Bedehus i flere tiår. Årets samling holdes fredag 6. mars kl. 12 i Peisestuen (2. etasje) på Nesttun Bedehus (Øvsttunveien 58).

Årets program er satt sammen av kvinner på Bahamas. Emnet er: «Jesus sa til dem: 'Forstår dere hva jeg har gjort for dere?'». Kollekten går til Bibelselskapets bibelmisjonsarbeid.

Bibelselskapet prøver, i samarbeid med sine internasjonale kontakter, å finne kvinnerrelaterte prosjekter i de

landene bønnedags-programmene kommer fra.

Årets prosjekt er «Hjelp til ofre for vold i hjemmet» på Bahamas, samt fortsatt støtte til Ester-prosjektet i Kamerun. I tillegg dekkes utgiftene til administrasjon, trykking og utsendelse av bønnedagsmateriellet. Bibelselskapet har arbeidet med distribusjonen av programmene, samt regnskapet for den norske komiteen for bønnedagen.

Det er flott og inspirerende å møtes på tvers av menighetsgrenser! Kanskje er det mange flere som ønsker å delta, men som ikke har vært klar over samlingene. Denne gangen deltar Torgunn Strand med andakt. Vi synger også sammen, og bruker tid i bønn. Hjertelig velkommen!

Mer informasjon:

www.norgeskristnerad.no

og www.worlddayofprayer.net ●

Nei til søndagsopne butikkar!

Regjeringa med kulturminister Widvey i spissen vil ha søndagsopne butikkar. På vg.no. argumenterer ho slik for dette: «Vi har alle behov for hviledager, men det er ikke slik at vi trenger å hvile på den samme dagen alle sammen. Hvorfor skal det offentlige bestemme når vi skal hvile oss?»

AV HALVOR NORDHAUG, BISKOP I BJØRGVIN

Widvey høyrer her ut som eit ekko av Margaret Thatcher og hennar berømte ord: «There is no such thing as society». Vår kulturminister vil at kviledagen ikkje lenger skal vere ei fellessak, men eit individuelt prosjekt. Her ser vi korleis partiet Høgre er blitt stadig meir liberalistisk og mindre konservativt. Konservativ politikk vil vidareføre viktige tradisjonar og ordningar som synleggjer fellesskapet sine varige verdiar og røter. Liberalismen er derimot primært grunnlagt på å ta vare på fri-dommen til enkeltmennesket, og på å bygge ned alle ordningar som hindrar individet sin frie vandel og ikkje minst handel.

Det forundrar at ein kulturminister har eit så lågt medvit om søndagens plass i kulturen vår. Søndagen er på kristen mark både «heilagdag» og «kviledag», reservert til gudsdyrking og rekreasjon. Den felles kviledagen er noko av det som gjer ei samling individ til eit samfunn der ein har funne saman på eit grunnlag prega av skikkar, verdiar og tradisjonar. Eit samfunn er mykje meir enn ei tilfeldig samling individ med felles valuta og lovverk.

På tvers av alt som elles skil oss bør det vere mogeleg å sjå verdien av ein annleis vekedag der samfunnet ikkje berre opnar for, men også inviterer til kvile og ettertanke og ei form for livskvalitet som kan vere vanskeleg å finne når både ein sjølv og andre går for full maskin. Kvaliteten på ein

slik kviledag er avhengig av dens kollektive karakter, noko som hos oss er historisk og kulturelt forankra i tanken om søndagen som heilagdag. Det blir ein annleis, gråare og meir slitsam kviledag dersom den blir eit individuelt prosjekt utan noka form for hjelp frå det store fellesskapet. Søndag utan søndagsro, men med opne butikkar og søndagsturar til kjøpesenter,

TIL KAMP FOR KVILEDAGEN: Biskop Halvor Nordhaug, her fotografert ved Fana kyrkje, meiner at søndag utan søndagsro, men med opne butikkar og søndagsturar til kjøpesenter, ikkje lenger er den søndagen vi kjenner. FOTO: GEIR MØLLER

er ikkje lenger den søndagen vi kjenner. Venstre si kompromissløyving med å la kommunane fastsetje er heller ingen farbar veg. Så lenge ein kommune tillèt søndagsopne butikkar, vil det bli svært vanskeleg for nabokommunane å halde igjen pga. frykt for handelslekkasje. Venstre sitt forslag kan likevel bli det regjeringa landar på til slutt for å få fleirtal i Stortinget, og dette vil gjere søndagsopne butikkar til ei viktig kampsak fram mot kommunevalet.

Dagens ordning der nokre få butikkar held ope, kan gjerne gjerast betre. «Brustadbua» kallar på smilet hos mange, men det er eit kompromiss til å leve med. At hagesenter på søndagar kan selje varer som andre butikkar ikkje får omsetje same dag, verkar derimot grunnlaust og uheldig og fungerer som eit påskot til å rive alle demningar rundt søndagsfreden. Her kan gjerne spelereglane endrast.

Frå kyrkja si side kan eg love massiv motstand mot regjeringa sitt forslag i denne saka. Saman med andre aktørar innan fagrørsla, handelen og miljøørsla vil vi gjere det vi kan for at den planlagde reforma blir skrinlagd. ●

Kirkeakademiets vårprogram

Bjørgvin kirkeakademi er en selvstendig bevegelse, stiftet i samarbeid med Bergen domkirke menighet, Studentmenigheten og Bymisjonen i Bergen.

Vårens program:

- **Onsdag 11. februar kl. 19** i Kafé Magdalena, Kong Oscarsgt. 5: Forfatter Elisabeth Aasen tar oss med på en kvinnehistorisk vandring i Vågsbunnen.
- **Torsdag 5. mars kl. 18** i Rådhuskantinen: Dialogmøte mellom vennene Stian Kilde Aarebrot (rådgiver i Humanetisk forbund og redaktør av Humanist) og

prest Didrik Söderlind (leder av nettverket Substans). Brevene de har skrevet til hverandre er blitt til boken «Presten og ateisten».

- **Onsdag 11. mars kl. 19** i Kafé Magdalena: Domprost og leder av Bjørgvin kirkeakademi Jan Otto Myrseth innleder til refleksjon og samtale om folkekirkens utfordringer, etter at kongens kirkestyre nå er avviklet.

- **Onsdag 15. april kl. 19** i Kafé Magdalena: Stein M. Wivestad, som underviser i pedagogikk ved NLA Høgskolen, vil utfordre alle voksne til å tenke over hvilket forbilde vi gir til neste generasjon. Hvordan er vi overfor barn, og hvordan bør vi være?

- **Mer informasjon:** www.kirkeakademiene.no/about/vest/bjorgvin-kirkeakademi

Di kyrkje, ditt val

Samstundes med kommunevalet i september, skal det veljast nytt sokneråd og nytt bispedømeråd/kyrkjemøtet. Du kan vera med og avgjera korleis kyrkja skal styrast dei neste fire åra – både lokalt og nasjonalt.

Vil du gjera ein jobb for di lokale kyrkje? Då kan du stilla til val til soknerådet. Sokneråda har faste leke medlemmer og varamedlemmer. På vallista vert det lagt vekt på å ha god geografisk spreing av kandidatane, samt spreing i alder. For nærare krav til lista, kontakt kyrkjekontoret eller sjå valreglane på www.kyrkja.no/val.

Dei fleste veit kva eit sokneråd er, men kva er eit bispedømeråd? Bjørgvin bispedømeråd har ti medlemmer. Sju av desse er vanlege medlemmer av kyrkja, ein medlem er prest, og ein er annan kyrkjeleg tilsett. I tillegg er biskopen fast medlem av bispedømerådet. Bispedømerådet er også Bjørgvin sine medlemmer av Kyrkjemøtet – kyrkja sitt «storting».

Bispedømeråda og Kyrkjemøtet er særleg viktige når det skal fordelast pengar, tilsetjast prestar og når det skal gjerast vedtak for heile Den norske kyrkja, anten det gjeld kva kyrkja skal stå for, planar for trusopp-læring eller gudstenestereform. I komande valperiode skal kyrkja finne vegen vidare

TRENG ENGASJERTE MEDLEMER: Den norske kyrkja skal gjennom viktige vegvalg i den komande valgperioden (2016-2019). FOTO: KYRKJA.NO

som eit sjølvstendig trussamfunn, løyst frå staten. Kva vil det seie å vere kyrkje i vår tid? Korleis skal ein organisere kyrkja og korleis bør soknestrutturen vere i ein eventuell ny kommunestruktur? Også ein mogeleg vigselsturgi for to av same kjønn kjem til å stå i fokus, og her er det mange som har sterke meiningar. Difor treng vi dei beste representantane vi kan få i bispedømeråda og dermed også i Kyrkjemøtet.

Nytt ved bispedømerådsvalet er at det sannsynlegvis vil kome fleire vallister der fleire meiningar om ulike tema vert repre-

sentert. Då er det viktig å lese om kva kandidatane på dei ulike listene meiner før du vel røystesetel. Alternative lister kan fremjast for valrådet i bispedømet etter at nominasjonskomiteen si liste er klar 1. mars og før 1. mai. Dersom det ikkje kjem fleire lister, vil det vera høve til å foreslå kandidatlar til supplerande nominasjon på nominasjonskomiteen si liste. Det må skje innan ein månad etter 1. mai.

På nettsida www.kyrkja.no/val finn du meir stoff om det kyrkjelege valet. ●

Utmelding skjer ikke på nett

Kirkerådet kan ikke effektivere utmeldinger av Den norske kirke på grunnlag av epost-henvendelser folk via www.utmelding.no.

AV KIRKERÅDET

Ifølge Kirkeloven §3 er det Kulturdepartementet som gir nærmere regler om fremgangsmåten ved innmelding og utmelding av Den norske kirke. Kulturdepartementet har godkjent at utmelding av Den norske kirke kan skje ved e-post dersom det vedlegges et scannet dokument som er datert og underskrevet.

Fra departementet sies det at man forstår et skannet og undertegnet dokument som noe annet enn den løsningen som nå tilbys via nettstedet www.utmelding.no. Det er ikke godkjent noen form for

«elektronisk signatur» i denne sammenheng.

– Utmelding på nett krever nærmere utredning, fordi det angår flere forhold i kirkeloven og det tilhørende regelverket. Her er Stortinget lovgiver og departementet er regelforvalter, sier avdelingsdirektør Ole Inge Bekkelund i Kirkerådet. Han har blant annet ansvaret for forvaltning og drift av Den norske kirkes medlemsregister.

– Vi vil ta opp med Kulturdepartementet muligheten for å gjennomgå lov og regelverk med tanke på eventuelle nye fremgangsmåter for inn- og utmelding. Også

INN- OG UTMELDING: Veien inn i kirken går gjennom vann og dåp. Utmelding skjer på papir og med navnetrekk. FOTO: KYRKJA.NO

kirken valgte organer må eventuelt endringer. Forsvarlig forvaltning krever at dette gjøres på riktig måte og da må det ta tiden det tar, sier Bekkelund. ●

- Trosopplæringen forandrer kirken

Dagens barn og unge får et annet inntrykk av kirken enn sine foreldre. Dette kommer fram i Norges aller første empiriske doktoravhandling om trosopplæring, skriver Kirkeaktuelt.no.

Elisabeth Tveito Johnsen har i høst avsluttet sin avhandling «Religiøs læring i sosiale praksiser». Hun er ansatt ved Det praktisk-teologiske seminar ved Universitetet i Oslo, og har de siste ni årene arbeidet med å forske på og undervise om trosopplæring. Norges første doktoravhandling på trosopplæring ble disputert 4. og 5. desember på Det teologiske fakultet i Oslo.

– Jeg tror at vi om ti år vil se tydelig konsekvenser av trosopplæringsreformen og de andre reformene i kirken, sier hun til Kirkeaktuelt.

– Gudstjenestemønsteret vil ikke endres for flertallet barn og unge. Så den største og vanskeligste læringsprosessen tror jeg vil være for de som er vant til å gå fast til gudstjeneste. De vil kunne oppleve å føle seg fremmedgjort, fordi mange gudstjenester vil bli tilrettelagt for barn og unge som ikke har de samme forventningene til kirken som de faste kirkegjengerne.

Trosopplæring handler gjerne om at taco

blandes med nattverd, og at kirkerommet blir et sted for skattejakt med islett av Kaptein Sabeltann. Johnsen mener at slike blandinger er en del av den religiøse læringen som finner sted i kirkens trosopplæring, og at dette er med på å endre hva kirken er og kan være. I avhandlingen tar hun særlig for seg pedagogikken. Hun har erfart at trosopplæring medarbeidere ikke alltid er seg bevisst hvor ny den religiøse virkeligheten de formidler er for barna.

– Ta eksempelet med påskefortellingen. Barna kan stoppe helt opp ved å tenke på og forholde seg til det grusomme i at en snill mann ble spikret fast gjennom hendene - og døde! Da er det viktig at vi legger til rette for barns reaksjoner på disse bibelfortellingene. Siden vi er vant til fortellingene selv, er det lett å overse alle de religiøse og eksistensielle spørsmålene de reiser hos barna. Vi må være flinkere til å skape rom for undring og samtale, og ikke ha tidsnød når vi forteller bibelfortellinger for barn.

DOKTORAND: Elisabeth Tveito Johnsen har skrevet Norges aller første doktoravhandling om trosopplæring. FOTO: ERLEND BERGE

Doktoranden legger vekt på at læring også omfatter de handlingene vi gjør sammen i trosopplæringen. Når barna deltar i sosiale praksiser som påskevandring og gudstjenester er dette læring, og ikke bare noe som omgir den «egentlige» læringen. Så det tradisjonelle læringsbegrepet må utvides til å omfatte deltakelse i og om-skapning av praksiser i kirken. ●

Østerrike venter

Fana Mannskor reiser til Østerrike 15.-20. april. Der skal de ha formelle og uformelle konserter i Klosterneuburg og Wien, både alene og sammen med andre kor.

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

Mannskoret teller 33 sangere, og øver på Stend videregående hver tirsdag kl. 19.15-21.45. Koret har plass til flere, spesielt til dette prosjektet, der reisekostnadene dekkes delvis av korets kasse og delvis av egen lomme. Fana Mannskor er en institusjon i Fana, med et renommé som forteller om bragder og godt vennskap gjennom 73 år. De er nå inne i en spennende periode med stor aktivitet.

– Dersom du har lyst å bli med oss, så er

KORTUR TIL ØSTERRIKE: Reisekista er klar for å fyllast med sang.

du velkommen til å ta kontakt for å prøve-synge for plassering i koret, oppfordrer Ludvig Korsøen, og lover et kor med stor takhøyde.

– Din bakgrunn kan være tidligere sanger, musiker, eller en som vil bli sanger. Vi tilbyr en sunn og kunstnerisk hobby, konsertopplevelser, kameratskap og så denne reisen, der en partner gjerne kan være med.

For medlemmenes bedre halvdel kan det følge flere fordeler enn fripass til turene.

– Hvis du kan trenge en frikveld i uka og en glad mann, så send han på sangøving med oss, vi skal ta godt vare på han, lover Korsøen.

Vil du bli med og dele din sangglede med andre? Kontakt Fana Mannskor via nett-siden www.fanamannskor.no - eller direkte med enten Svein Hillesøy (mobil 413 27 302 - hilleso@online.no) eller Ludvig Korsøen (mobil 926 27 045 - lkor@online.no) ●

De nære ting

Den irske forfatteren James Joyce (1882-1941) står for meg som en av de ypperste språkkunstnerne noensinne.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Flere av James Joyces verker foreligger i ypperlige oversettelser til norsk, blant annet hovedverket *Ulysses* (1922), oversatt av Olav Angell. Det beste er likevel å lese han på originalspråket, gjerne i en slik utgave der hele det lille forfatterskapet er samlet mellom to permer.

En fin inngang er novellene hans, som er samlet i boken *Dubliners* (norsk tittel: *Dublinere*). Selv liker jeg aller best den som heter *De døde*. Denne finnes også i en vakker filmversjon fra regissøren John Huston (1906-1987), og med datteren Anjelica Huston i den ene hovedrollen. Dette var for øvrig den siste filmen Huston regisserte, og den kom på kino først etter hans død. Ifølge den amerikanske filmkritikeren Pauline Kael regisserte han fra rullestolen, med oksygenlange i nesen.

Handlingen i både filmen (som er veldig tro mot originalteksten) og novellen er lagt til det årlige nyttårselskapet hos søstrene Morkan. Hovedpersonen, Gabriel Conroy (spilt av Donald McCann, som selv var fra Dublin), får her en ny opplevelse av sin kone Gretta (Anjelica Huston), når hun, etter selskapet, forteller om sin barndomsforelskelse Michael Furey. Da Gretta skulle reise hjemmefra for å begynne på en klosteskole, ligger han syk. Likevel kommer han hjem til henne for å ta avskjed. Han dør en uke senere av sykdommen.

Denne fortellingen minner meg alltid på at vi må leve livet mens vi har det. Glede oss over hverandre mens vi har hverandre. Være raus og åpne med hverandre. Her er min egen oversettelse av slutten på novellen. Paret er nå hjemme igjen fra nyttårselskapet. Etter at de har gått til sengs, blir Gabriel liggende og tenke på det konen hadde fortalt:

Alle blir før eller siden til skygger, tenkte han. Det er bedre å gå over til den andre siden full av mot og lidenskap, enn å langsomt visne hen med alderen. Han tenkte på hvordan hun, som lå ved siden av ham, hadde bevart i hjertet sitt bildet av elskerens øyne da han fortalte henne at han ikke lenger ønsket å leve.

Gabriels øyne ble fylt med tårer. Han hadde aldri følt slik selv mot noen kvinne, men han visste at en slik følelse måtte være kjærlighet. Tårene samlet seg tettere i øynene hans. Delvis oppslukt av mørket utenfor syntes han å ane formen av en ung mann som stod under et dryppende tre. Andre former var i nærheten.

Hans sjel hadde nærmest seg den regionen der det bor enorme hærskarer av de døde. Han var bevisst, men kunne ikke begripe deres egensindige og flimrende eksistens. Hans egen identitet ble filtrert ut i en grå og uhåndgripelig verden: den solide verden i seg selv, som disse døde en gang hadde

vært en del av, virket minkende og i oppløsning.

Det hadde begynt å snø igjen. Han betraktet søvnig de mørke sølvfargede snøflakene, som falt skrått i lyset fra gatelykten utenfor. Tiden var kommet for å reise vestover. Ja, avisene hadde rett: det snødde over hele Irland. Snøen falt på alle deler av den mørke sentrale sletten, på de treløse åsene, den falt mykt på Bog of Allen og lenger vestover, inn i de mørke og evig foranderlige bølgene som slo inn mot Shannon. Den falt også på alle deler av den ensomme kirkegården på bakken der Michael Furey lå begravet. Snøen drev tett mot de skjeve korsene og gravstøttene, på inngangsportens spyd, på de nakne tornebuskene.

Det var som om sjelen hans mistet pusten et øyeblikk, mens han hørte hvordan snøen falt umerkelig gjennom universet, umerkelig som nedstigningen mot deres siste slutt, ned mot alle levende og de døde. ●

Han var kanksje for radikal i formspråket til å få Nobelprisen - og møtte også «konkurranse» fra landsmannen W.B. Yeats, men James Joyce er ifølge artikkelforfatteren uansett en av de ypperste språkkunstnerne noensinne.

Kulturkalender

- Skjold kirke, tirsdag 10. februar kl. 19.30: Cantus inviterer til Salmekafé.
- Bønes kirke, søndag 15. februar kl 19: Foredrag ved Yvonne Margrethe Wang.
- Birkeland kirke, søndag 22. februar kl. 19: Orgelkonsert.

- Bønes kirke, tirsdag 3. mars kl. 21: Tirsdagkonsert.
- Slettebakken kirke, søndag 8. mars kl. 18: Vårkonsert.
- Bønes kirke, søndag 8. mars kl 19: Filmkveld: «IDA».
- Fana kirke, søndag 22. mars kl. 19: Händels «Messias».

- Storetveit kirke, onsdag 1. april kl 19: Pasjonskonsert.
- Storetveit kirke, søndag 5. april kl 19: Klassiske perler.
- Ytrebygda kirke, 12. april kl 19.30: Konsert, påskeetterklang.
- Bønes kirke, søndag 19. april kl 19.00: Foredrag ved Nina Karin Monsen.

Og bakom synger skogene – fortsatt

LESES SOM DIKT: Trygve Gulbrandsens trilogi om Bjørndalsfolket bør nytes, ikke slukes. De smaker kanskje best senhøstes og om vinteren. Og så skal man skal gi seg god tid. Leses som dikt; langsomt - med ettertanke. ILL.: HANS GUDES MALERI «VINTERETTERMIDDAG» (1847). DETTE BILDET ER OGSÅ BRUKT SOM OMSLAGSILLUSTRASJON PÅ ENKELTE UTGIVELSER AV «BJØRNDALSFOLKET»

Hjemme ble det lest mye høyt. Mange av bøkene er blitt stående som spesielle for meg, og når jeg senere har lest dem, er det nesten som jeg hører mammas stemme for mitt indre øre. En av disse er Trygve Gulbrandsens trilogi om Bjørndalsfolket.

TEKST: THRUDE DEISZ

Bøkene trollbandt meg fra første setning: *«Berghamrene over Jomfrudals djup blånet med vikende linjer i høstkveldens kaldrå luft. Bakom var himmelen som luende varme med et drag av blod, der solen sank. På den ytterste hammeren sto en bjønn, mørk som berget, og været ned mot den brede bygd, hvor tåken røyk over tjern og bekkefar.»*

Hevner slektningene

Her treffer vi den aldrende bamsen som føler seg uhiere og kviafull med tanke på vinteren, det er nesten så vi får medynk med den. Men vi får også en uhyggelig forutelse om ting som skal skje, og den første kunnskap om menneskene nede i dalene. Torgeir, bonden på Bjørndal, går - mot bedre vitende - etter den blakke bjørnen. Ikke fordi oppfordringen

kommer fra presten, men fordi en slik bjørn drepte far hans, broren og en av sønnene.

Og så dør Torgeir i bjørnefavnen med kniven i bjørnens hjerte og *«et beskt smil om munnen»* - fordi han har hevnet slektningene sine - og fordi han *«ikke er kleinere karen enn forfedrene sine»*.

Den svarte silkehesten

Først var det nok spenningen, kjærlighetshistoriene og den særegne atmosfæren som betok meg. Jeg ventet utålmodig på at de lange naturskildringene og alle Gammel-Dags tanker om hevnet og Gud og Mammon skulle ta en ende, så jeg kunne få høre mer om det jeg da syntes var spennende: Slagsmålene, de fascinerende menneskene og ikke minst Adelheid og den svarte silkehesten. Senere har jeg stadig oppdaget nye ting å sette pris på, men

pussig nok har jeg fremdeles samme ideene om hvordan alt og alle så ut som den første gangen. Og uten at jeg skal frata andre lesere muligheten til å danne seg sine egne «bilder», vil jeg nevne at Gulbrandsens «Jomfrudals djup» bestandig har vært Tokagjelet - slik gamleveien var før - da skrekkslagne turister stirret fra bussvinduer og rett ned i avgrunnen.

Følger fire generasjoner

Trygve Gulbranssen ble født i Oslo i 1894. Han var forretningsmann, bankmann, journalist og veldig opptatt av friidrett, før han i 40-årsalderen konsentrerte seg om driften av egen gård på Hobøl i Eidsberg, der han døde 68 år gammel. Foreldrene kom fra gårdsmiljø. Mye av kunnskapen hans kom antakelig fra deres beretninger om livet på landet. >>

FORFATTER OG FORRETNINGSMANN:
Tobakksgrossist Trygve Gulbrandsen under en
forretningsreise på 1920-tallet. FOTO: UKJENT

>> Han debuterte i 1933 med «Og bakom synger skogene». De to neste årene kom «Det blåser fra Dauingfjell» og «Ingen vei går utenom». Denne trilogien er en saga som tar for seg fire generasjoner av Bjørndals-slekten. Handlingen foregår i Øst-Norge på 1800-1900-tallet. Det er Torgeirs to sønner Dag og Tore og deres samtidige dette handler om.

En annen verden

Språkstilen er spesiell, og kan gi assosiasjoner til Håvamål. Man settes slik i rett modus, og kan bare belage seg på å stige inn i en annen verden. Disse romanene rommer det meste.

Kulturhistorie med smått og stort om daglig liv og arbeid. Om hvordan krigene i Norden og det øvrige Europa påvirket landet langt inn i bygdene. Her er motsetninger av mange slag. Bygdene imellom, by og land, handel og jordbruk, kårfolk, storbønder, offiserer av varierende kaliber, en mangfoldig embetsstand, de forskjellige stenders opposisjon mot hverandre, og ringeakten for alt de tror er «under» dem. Vi finner mennesket på sitt beste og verste. Intens avindsyke, ditto sladder, mistro overfor alt ukjent, arroganse og hovmod, krypende servilitet, maktsyke og pengebegjær, trass, overmøt, hat, hevsn, og barmhjertighet.

Selv om motsetningene var store og steile, så var menneskenes følelser og tanker langt fra fjerne. «*Ti sæd og skikk forandres meget, men menneskenes hjerter forandres aldeles intet i alle dager. Man har lysten og egenviljen på den ene siden og Guds lover og plikten på den annen*». Disse ofte siterte ordene er Sigrid Undsets, men de passer godt i Trygve Gulbrandsens verden også, og selv om objektene for lyst og egenvilje kan variere, så er de faktisk almene den dag i dag.

Skrevet med innsikt

Fremfor alt evner forfatteren å gi oss adgang til enkeltmenneskers indre. Hvordan noen mann i den grad kan sette seg inn i kvinners liv og følelser er likefrem forbløffende. Han fornemmer også hvordan det er å være sky og innadvendt og skulle etterfølge en sterk og mektig far. Beskrivelsene av kusken Syver Bakpå, Jørn Mangfoldig og «Mekkal» Hogger, er til å smile og gråte av. Til tider antyder han forsiktig, og lar leseren tenke videre selv. Her er mye spennende usagt mellom linjene.

Felles for folket på Bjørndal var gamle

regler om at gudsfrykt og plikt, nøkternhet, hederlig og hardt arbeid utvikler det beste i folk. Dette levde de etter, og dette så de resultater av. Skogene og alt de var opphavet til av penger og makt kom til å spille stor rolle på Bjørndal.

Et annet aspekt hos Trygve Gulbrandsen er hvor bevisste folk var med tanke på onde makter. Samtidig som de hadde en absolutt kullsviertro på korsets makt, og hva et «Fader Vår» kunne utrette, om så de underjordiske og Hinmannen selv gikk i både for folk og fe.

Konflikt mellom nord og sør

Innbyggerne i den «Brede bygd» var både misunnelige og mistroiske når det gjaldt naboene i nord. De kvidde seg ikke for å sette ut rykter om at de var rakkerpakk og manndrapere. Selv når de fikk bevis for det motsatte, vegret de seg for å se noe positivt fra den kanten. Det var derfor et ondt og økende konkurranseforhold mellom bredbygdingene og Bjørndals-folket.

Bøkene er spennende og romantiske, med modige menn og ditto kvinner, som

trosser skikk og bruk når de blir følelsemessig engasjert.

Man kommer tett innpå livet til et fascinerende persongalleri. Her er nydelige lavmælte kjærlighetshistorier, ironi, sarkasme og knusktørr humor; spesielt er begynnelsen av bind to frydefull. Detaljene, og den underfundige humoren, gjør stoffet levende. Det er som om forfatteren virkelig kjenner personene sine på godt og ondt, er glad i dem som de er, og maler portrettene med sin fineste pensel. Og så kjenner en seg igjen i menneskenes tanker og reaksjoner. Både natur og menneskeskildringene er varme og vare. Det knirker av skikkelig vinter når folk hentes til julegilde i slede av kusken Syver Bakpå, og han putter dem under lune bjørnefeller, før de ville svarthestene fra Bjørndal kaster seg ut i en eventyrlig kanefart i måneskinnet.

Ane Hamarrbø, dalens urgamle «orakel», er fāmælt som slekten ellers - men klarsynt og meget frittalende når hun først åpner munnen. Det første møtet hennes med nykonen på Bjørndal er kostelig: «*Du er ingen ungsau ser jeg - gift på fjerde måneden og like rett i livet. Jeg hadde tenkt å ta imot nytt liv*

Fakta: Trygve Gulbrandsen

• Trygve Emanuel Gulbrandsen (1894-1962) er oversatt til mer enn 30 språk og solgt i over 12 millioner eksemplarer.

• Gulbrandsen ville gi leserne mer enn bare underholdning. Særlig ønsket han at ungdommen skulle få tilbake noen idealer som ifølge ham var viktige for all menneskelig utvikling. Målet var å motvirke litteraturen etter 1. verdenskrig, som han mente var normoppløsende gjennom å oppfordre til fri seksualutfoldelse og å forkaste kristen-humanistiske verdier.

• Gulbrandsens egentlige yrke var tobakkgrossist. Under hans ledelse ble engrosfirmaet det største i sitt slag i Norge. Han var også kjent som idrettsjournalist. Mange av de mest kjente og typiske artiklene skrev han for Idrætsliv og Aftenposten under sommer-OL i årene 1920-1936.

• Da Max Tau, med hjelp fra Tore Hamsun, flyktet fra Tyskland til Norge i 1939, var Trygve Gulbrandsen en av de første som åpnet sitt hjem for ham. Det ble begynnelsen på et livslangt vennskap.

• Etter den tyske invasjonen solgte han seg ut av tobakksforretningen.

Samme år flyttet Gulbrandsen med familien til Hobøl gård i Eidsberg. Her realiserte han bonde drømmen, og til tross for at han selv ikke tok del i de daglige fysiske gjøremålene la han ned mye arbeid og planlegging i driften.

• Okkupasjonsmakten forsøkte på å få han til å stille opp på ulike arrangementer. Dette var en påkjenning for Gulbrandsen, som ikke hadde noe til overs for nasjonalsosialismen.

• Den tyske regissøren Paul May gjorde suksess i 1959 med filmen

«Und ewig singen die Wälder», basert på «Og bakom synger skogene». Året etter kom «Die Erbe von Bjørndal» (Arvingen til Bjørndal), regissert av Gustav Klimts sønn, George Ucicky. ILL: FILMPLAKAT AV HELLMUTH ELLGAARD

ber før jeg kom i jorden - men da får du ikke sove bort tiden din». Therese var en «dame fra byen», men hun var hissig og kjent for å være «drøy i munnen». Dessuten hadde hun gått inderlig på tvers av skikk og bruk en gang. Men hun hadde guts og selvsikkerhet nok til å ta imot ny lærdom på et fremmed sted, og «det ble henne til glede all hennes livsdag, at hun ikke hadde tatt Anes barske ord ille opp».

Tar oppgjør med seg selv

I «Det blåser fra Dauingfjell» møter vi vill sorg og menneskelig avmakt i kamp mot nådeløse naturkrefter, og møte med døden. Her berettes om unge Dags problemer med seg selv, forholdet til faren, ekteskapet og egen farsrolle.

I sorg og raseri trasser han alle gamle advarsler og begir seg opp i det fjellet folk skal holde seg unna, noe som selvsagt får følger. Og mens bikkjen hans «illhylende» står igjen i uværet og ser Dag forsvinne oppi dødningskallen, sitter han til slutt - i «dødens øyenbryn», og tar et fortvilet oppgjør med seg selv.

Han tenker på dem hjemme som han er så inderlig glad i, hvor lite han har formådd å gi uttrykk for det, og han husker «*grøssende klart*» Ane Hamarrbøes regel: «*Den som stiger på Dauingfjell - han møter døden - før dag blir til kveld*». Dag innser hvor godt han har hatt det, at han alltid har gått sine egne veier, alltid tenkt bare på seg selv. Nå vil han så gjerne leve, men det er for sent. Denne gangen har overmøtet ført ham for langt.

Skeptisk til menn

Kulturkonflikt blir det når den sky og tause jegeren fra skogene møter den intellektuelle og nesten i hjel-oppradde Adelheid, bispinnens datterdatter, som besitter alle tenkelige dyder og kunnskaper, men er oppdradd til å tro at ingen mann er til å

stole på. På Bjørndal oppdager hun en ny type menn, så totalt forskjellige fra byens selskapsløver - som skjuler sine gule hjerter under snehvite kalvekryss og gjør hosene grønne hos henne, mens den velhavende, aldrende apotekeren tålmodig vaker og venter på at fattigdommen skal ta knekken på stoltheten hennes - så hun sier ja til hans gjentatte frierifremstøt.

Tar vare på sine

Her er så mye Gulbrandsen ønsker å formidle. Viktigheten av at mennesker virkelig snakker sammen, og hvor veldig vanskelig dette er for mange som egentlig står hverandre så nær, kommer forfatteren stadig tilbake til. Han vet hvordan stri stolthet, mistolkning av ting en tror en ser, og manglende kommunikasjon kan få fatale følger. Her er mye fremsynt psykologi og simpelthen overraskende «ekteskapsrådgivning» vi kan ta til oss noen hver.

Hovedpersonen, Gammel-Dag, er en imponerende skikkelse med naturlig autoritet, både utseende og vesen avtvinger respekt. Han er skogsmann og jeger, men også bonde med hode for handel og ny kunnskap. Noen finner ham fryktinngytende, og det sies at han er hard og nådeløs, spesielt i pengesaker. I gitte situasjoner kan han være overraskende mild, skjønt de har det ikke med å vise følelser på Bjørndal. Men de har i blodet at man skal ta vare på sine, enten det er de aller nærmeste eller dalens befolkning for øvrig.

Hele og ærlige mennesker

Beskrivelsen av Gammel-Dag som bestefar er rørende og morsomt; han tenker i et øyeblikks selvinnsikt at han visst aldri har gitt seg særlig tid med egne sønner. Adelheids moster, Eleonore Ramer, er et fornøyet bekjentskap. Hun sier også mye av det hun mener - på tvers av all oppdragelse.

De «finner» hverandre, Gammel-Dag og hun, sannsynligvis fordi de begge er hele og ærlige mennesker. Men vi finner også grelle, ubehagelig realistiske og hjerteskjærende avsnitt, som det gjør direkte vondt å lese.

Hele livet slås klarsynte Gammel-Dag mot egen stolthet, hevnjerrighet og makt-syke. I den anledning diskuterer han inngående både med Vårherre og seg selv. Krisen kommer når det går opp for ham at selv det gode han har gjort egentlig var egoisme, som en slags avlat til Gud. Han hører nok på sin venn kaptein Klinge, men det er hans sarte svigerinne, omfru Dorthea, som tross sitt eteriske ytre og tandre vesen, virkelig når inn til ham, en kveld hun moter seg opp, og blant annet ber ham vise barmhjertighet mot sin neste, i en samtale han kommer til å huske resten av livet.

En dikters verk

Trygve Gulbrandsen ga ikke ut flere bøker. Antakelig skyldes det negativ kritikk fra den litterære «eliten» i Norge. På denne tiden skulle det nemlig være stinkende realisme og helsvart elendighet. Ikke ville de ha ham med i Forfatterforeningen heller. Hadde bøkene kommet hundre år tidligere, ville sannsynligvis alt vært annerledes. For da blomstret nasjonalromantikken.

I utlandet derimot ble bøkene varmt mottatt. De ble oversatt til 30 språk og kom i kjempeopplag. «*Trygve Gulbrandsens trilogi er av de aller beste verk norsk litteratur har tilbudt oss på årevis. En sterk og fullstendig bondeskildring, rakrygget og hel. Den har spenning og liv, den er varm og inderlig*» skrev svenske Aftonbladet, mens anmelderen i britiske Daily Telegraph mente at «*denne boken har alle gode egenskaper: Styrke, skjønnhet, sammenheng, tendens, nøkternhet, driv og ikke minst; handling. Dette er en dikters verk, om noen bok noen gang har vært det.*» ●

La Sagrada Familia i Barcelona:

Et praktfullt skue

I juni 1926 ble en fattiglig kledd mann påkjørt av en sporvogn i Barcelona. Han døde på et sykehus for fattige, hvor han etter en tid ble gjenkjent som den store arkitekten Antoni Gaudí.

TEKST OG FOTO: KNUT CORNELIUSSEN

Gaudí døde som en fattig mann, men ble i begravelsen fulgt av omtrent hele byen han hadde viet en så stor del av livet sitt for.

Parc Guell, og husene Casa Batlló og Casa Milà er eksempler på hans genialitet,

ARKITEKTEN:
Antoni Gaudí,
fotografert i 1878.

men et bygg hever seg over alle: katedralen Sagrada Familia (Den hellige familie). Katedralen ble påbegynt i år 1882, og ble etter kort tid helt og holdent bygget etter Antoni Gaudís planer.

Etter hans død brukes fortsatt Gaudís tegninger og modeller. Kirken regnes å stå ferdig i år 2026, men er allerede et praktfullt skue der den står.

De til sammen atten tårnene er alle konstruert med forskjellig høyde, og skal symbolisere henholdsvis de tolv apostler, de fire evangelister og jomfru Maria. Det siste og aller høyeste tårnet symboliserer Jesus Kristus. Fasadene er rikt utstyrt med vakre skulpturer, som for eksempel «Kjærlighetens portal». De innvendige søylene er inspirert av trær som forgreiner seg oppover og holder oppe den fantastiske himmelhvelvingen. Ikke glem å løfte blikket.

Ønsker du å lese om flere kirker som er verd et besøk, kan du slå opp på knutsreiser.com og velge kategori «Kirker verd å besøke». ●

Penger til en mer rettferdig verden

Ønsker du å gjøre en innsats for global rettferdighet, men mangler penger? Da kan du søke Den norske kirkes nord/sør-informasjon om midler.

Menigheter, bispedømmer og organisasjoner tilknyttet Den norske kirke oppfordres til å søke støtte til nord/sør-informasjonsarbeid.

Skriv en kortfattet søknad om tiltaket det

søkes midler til, og send søknaden til janne.dale.hauger@kirken.no.

Retningslinjer og søknadskjema finner du på kui.no/index.cfm?id=90007 ●

SØK STØTTE: Få et videre perspektiv, med økonomisk støtte! FOTO: BENTE BJERCKE/KN

Tragedien og underet ved Scapa Flow

Kommer du til det gamle norske området Orknøyene, så ikke glem en tur til det italienske kapellet.

TEKST OG FOTO:
KNUT CORNELIUSSEN

Den 14. oktober 1939 ble det vakre fjordlandskapet Scapa Flow på Orknøyene rystet av en tragedie. En tysk ubåt snek seg inn i det innelukkede området og senket det britiske slagskipet HMS Royal Oak. 833 marinesoldater omkom, og stedet er nå en beskyttet krigsgrav. Italienske krigsfanger ble brukt til å sikre området mot flere angrep.

Som troende katolikker savnet de et sted å holde gudstjenester. De fikk overlevert et par «Nissen huts», noen halv-sirkelformede blikkskur. Ved hjelp av skrapmetall, hermetikkbokser og annet, laget de en av de mest fantastiske kirker vi har sett. Den vakre fronten viser oss at det er et gudshus vi kommer til, og innvendig er det ikke mye som minner om et blikkskur. ●

TURISTMÅL: Tusenvis av tilreisende besøker hvert år den vakre lille kirken. Ikke rart at svært mange er italienerne.

INNE I KIRKEN: Alterbildet med jomfru Maria omgitt av engler, samt mye av den kunstneriske utsmykningen ble utført av krigsfangen Domenico Chiocchetti (bildet), som flere ganger vendte tilbake til Orknøyene etter krigen, første gangen for å fullføre arbeidene.

Aktuell bok:

Kampen for trosfriheten

For alle som ønsker å lære noe om hvordan forfulgte kristne har det i mange land, er Nik Ripkens «Guds galskap» en spesiell bok.

AV ANNE KARIN CORNELIUSSEN

Forfatternavnet er et pseudonym; han er redd for at de han har intervjuet skal bli gjenkjent og utsettes for fare.

Etter syv års arbeid som misjonær i afrikanske land, får forfatteren anledning til å bli med Røde Kors til Somalia. Somalia er et muslimsk land med, som han sier, «bare nok kristne til muligens å fylle benkeradene i en liten landsens kirke.»

Men Somalia hadde et enormt behov for nødhjelp og trengte alle de «nestene» de kunne få. Ripken skriver at

landet var det nærmeste han kunne sammenligne med helvete på jord på den tiden. Sammen med konen Ruth, pendlet han mellom Kenya, der de bodde, og Somalia i flere år, men de syntes de fikk utrettet lite. Etter at de mistet en av sønnene, ble det et vendepunkt og et kall til å ta fatt på nye oppgaver. De vendte tilbake til USA, og etter mange studier og bønner, kom stadig tanken opp om å besøke kristne som har lidd og lider for troen.

Dette ble begynnelsen på besøk i mange land som Kina, Russland og andre gamle sov-

jetstater. Kristne i Russland fortalte om svært vanskelige forhold på begynnelsen av 50-tallet. Da hadde tre pastorer arrangert en kongress i Moskva for 700 unge. De skulle få oppleve at de ikke var alene som kristne. De ble delt inn i grupper og fikk i oppgave hver dag å skrive ned alt de kunne huske fra Det nye testamentet. Ingen av dem hadde Bibel, salmebok eller sangbok. Dette resulterte i at de unge skrev ned evangeliene, med bare noen få feil, pluss over 1200 salmer og sanger. De russiske kristne fortalte at bibelkunnskapen og fellesskapet

ble mye mindre da de ble frie til å tro uten forfølgelse.

Ripken forteller mye fra forskjellige land, og noe som gjorde inntrykk på meg, var uttagnet fra flere forfulgte: «Er Gud så mye mer glad i dere kristne i Vesten at han lar dere slippe forfølgelse?» Det var en ny tanke for meg. Les boken, du vil ikke angre. ●

Vil du gjøre en forskjell?

Kirkens SOS trenger nye medarbeidere. Inntakskurs starter **16. februar**. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig og samtidig oppleve personlig utvikling? Som frivillig kan du velge mellom å lytte til mennesker på telefon eller chatte med dem på internett. Du får full opplæring og oppfølging underveis, og vi kan tilby et utviklende personlig og sosialt fellesskap. Tjenesten er velordnet og forutsigbar, og kan fint tilpasses jobb, studier eller pensjonisttilværelse.

Mer informasjon: Ring 55 32 58 45/941 83 654 eller se www.kirkens-sos.no/bjorgvin
Kirkens SOS er Norges største og eldste krisetjeneste på telefon og internett.

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

Mellom hvert menighetsblad... følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Sträume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Samdals

Begravelsesbyrå AS

Bjørn-Eivind K Netland og Arve Løvenholdt
TRADISJON - TRYGGHET - RESPEKT
Gratis samtale i hjemmet. Døgnvakt: 55 90 19 80

Byens Trafikkskole

v/Domkirken
«Vegg i vegg med 5 videregående skoler»
i sentrum
Kontor: 55 31 07 00, kl. 08.30-16.00
Adresse: Kong Oscarsgt. 23, 5017 Bergen
Privat: Rolf Flatholm, 55 99 05 89, 970 78 787
BIL & MC

SENIORDANS!

I Fana og Ytrebygda fins det mange aktive og spreke pensjonistar. Ein fin måte å aktivisera seg på, er seniordans. Denne danseforma er blitt umåteleg populær. Her får dei eldre dansa ulike norske og internasjonale dansar etter sitt eige tempo. Mange meiner at seniordans som medisin på blå resept som er med på å halda folk friske opp i høg alder. Dessutan er det

svært sosialt. I tillegg til gruppene på Nesttun fins det ei gruppe som Fana Ungdomshall ved Fana kyrkje (Krokeidevegen 13). Grappa møtast kvar måndag føremiddag kl 12.30 - 14.30 med Signe Nilsen som instruktør.

Kontaktperson er Oddvar Skre, 909 64 834, elles kan du melda deg på ved frammøte, det er plass til fleire. Kursavgift er kr 200.- Vel møtt! ● ODDVAR SKRE

EUROSPAR

Blomsterdalen Matsenter AS

man-fre: 8-22 • lørdag: 9-20
tlf. 55 22 00 20

ALLTID LAVE PRISER

www.sparkjop.no

Familievarehuset:

Førde • Åsane • Strandgaten • Drotningstovik
Kokstad • Stord • Haugesund

EL-TUNET

i Blomsterdalen

”Størst på lamper og skjermer”

Nytt tlf. nr
55 11 47 50

Vi har også småelektriske apparater og gaveartikler.

Har du små eller store byggeplaner, ring vår installasjonsavdeling.

Håvardstun Elektriske as

Ytrebygdsveien 237 - 5258 Blomsterdalen

Hvem-hva-hvor i Fana menighet

 Besøk vår hjemmeside: www.fana-menighet.no

Menighetskontoret
55 59 32 50

Prost Per Barsnes
55 59 32 55
per.barsnes@bergen.kirken.no
priv: 55 91 56 56 - 415 52 570

Sokneprest Gunnar Nesse
55 59 32 56
901 70 380
gunnar.nesse@bergen.kirken.no

Adm. leder Marit Offerdal
55 59 32 51
marit.offerdal@bergen.kirken.no

Kapellan Maren Flotve Tischendorf
maren.flotve.tischendorf@bergen.kirken.no

Frivillighetskoordinator
Liv Marit K. Evjen
55 59 32 54 - 920 91 187
liv.marit.k.evjen@bergen.kirken.no

Kantor Jan Røshol
55 59 32 52
jan.roshol@bergen.kirken.no

Kantor (Ytrebygda) Ivar Mæland
ivar.maeland@bergen.kirken.no

Kirketjener Ann Kristin Hovland
55 59 71 07
ann.kristin.hovland@bergen.kirken.no

Kirketjener Renate Olsen
55 59 32 66
renate.olsen@bergen.kirken.no

Trosopplæringsmedarbeider Daniel Tveit
daniel.tveit@bergen.kirken.no

Barne- og ungdomsmusiker Kristin E. Engeberg
55 59 32 60
kristin.edwardsen.engeberg@bergen.kirken.no

Menighetspedagog Eli Beate Nilsen
55 59 32 59
elibeate@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Tord Byrkjeland Berntsen
932 89 354
tord.berntsen@gmail.com

Ytrebygda menighetsutvalg Svein Berg
sveber5@gmail.com

Økonomiutvalget
Per Jonny Vik, 55 22 91 64

Gudstjenesteutvalget
Olaf Heggdal, 958 24 222

Trosopplæringsutvalget
Kari Flornes, 55 29 87 51

Kulturutvalget
Linbjørg Sæterdal, 959 78 425

Misjon/øumenikk-utvalget
Oddvar Aadland, 55 22 66 73

KFUK-KFUM:
KM-sekretær Åsmund Ulvedal
55 59 32 59
asmund.ulvedal@bergen.kirken.no

Voksenlaget, Tor Magne Birkeli
909 93 421 - tor.hild@online.no

Åpen barnehage, styrer Kari Frotveit - 413 28 003

Leder Lisbeth Småland Søvik
411 07 458 - lissmaa@gmail.com

Fana Kyrkjekor
Gyri Skre, 55 91 51 53

Ytrebygda Kyrkjelag
Arvid Grostøl, 55 22 72 20

Dåp, vielse og begravelse:
Kirketorget 55 59 32 10
kirketorget@bergen.kirken.no
Kirkegård og gravstell
Tlf. man-fre 8-15: 55 59 39 00 -
gravplass@akasia.no

Åpen barnehage

Velkommen til åpen barnehage i kjelleren i Fana menighetscenter. Fana KFUK-KFUMs tilbud er for barn i alderen 0-6 år sammen med en voksen omsorgsperson. Åpen barnehage er et møtested for barn og voksne, der vennskap, fellesskap lek og læring står i fokus.

Åpningstider:

Mandag: 09.00-15.00
Tirsdag: 09.00-14.00
Torsdag: 09.00-14.00

Dette gjør vi:

- Lek og samlingstund - Felleslunch
- Aktiviteter/turer
- Babysang annenhver torsdag kl 13.00

Tilbudet er gratis. Du betaler kun for mat hvis dere spiser lunsj med oss. Det koster 25,- for voksen og 15,- for barn. Åpen barnehage har ingen påmelding og du kan komme og gå når du vil innenfor barnehagens åpningstid. Vi følger skoleruten for ferier og fridager.

Adresse: Fanaveien 320, 5244 Fana
413 28003 - post@openbarnehage.no
Facebook: Fana Åpen Barnehage ●

BUNNPRIS

PRISENE TIL BUNNS - IKKE UTVALGET!

FANA

Tilfestadvn. 230, 5243 Fana
Tlf. 55 91 57 61

Hjelp til tak og ventilasjon?

Ta kontakt med oss
tlf 55 11 69 69

FANA BLIKK

TAK OG VENTILASJONSSENTERET

Fanaveien 39 - 5221 Nesttun
Nettbutikk: www.fanablikk.no

Y-klubb og kveldsgudstjenester

Velkommen til Y-klubben og til kveldsgudstjenester i Ytrebygda kirke våren 2015!

Fana sokn skal ha ytterligere tre kveldsgudstjenester i Ytrebygda kirke denne våren. Kveldsgudstjenestene er for alle - ungdommer, voksne og eldre. Det blir sang, musikk, fast liturgi med kort preken og «bønnvandring». Kveldsgudstjenestene starter kl. 19 og varer en knapp time.

FØR kveldsgudstjenestene - fra kl. 17.30 - inviteres alle beboere i bofellesskap, brukere av botjenestene og pårørende til Y-klubben.

På Y-klubben er det alltid sang, musikk og forskjellige aktiviteter på kirketorget. Det er også servering av kaffe, saft, boller, knekkebrød, frukt og lignende.

Dette koster kr. 10,- pr. person. På Y-klubben er vi 3-4 voksne, 3 konfirmanter og presten vår, Maren F. Tischendorf.

Alle ønskes hjertelig velkommen til kveldsgudstjenester i Ytrebygda søndag 1. mars, søndag 12. april og søndag 7. juni.

For mer informasjon, ta kontakt med Tone Høylandskjær:
e-post: tonehoylandskjaer@gmail.com
mobil: 990 05 795. ●

MEDARBEIDERFEST

FANA SOKN

Vi ønsker alle frivillige medarbeidere i Fana sokn hjertelig velkommen til medarbeiderfest

Inspirasjonstale v/ Hein Anders Kvalheim

5. MARS

// 19:00 //

// FANA MENIGHETSENTER //

-God mat, sang og underholdning -

Påmelding innen 26. februar til frivillighetskoordinator

Liv Marit K. Evjen

Tlf: 55 59 32 54 / 92 09 11 87

liv.marit.kvaale.evjen@bergen.kirken.no

"Den som sater satsignalee, trives godt og den som kvikket opp andre blir oppvikket selv" Ordspr 11:25

Takk for støtten!

På julaften ble det samlet inn til sammen vel 70 000 kroner i begge kirkene våre. Pengene går til Kirkens Nødhjelp.

Fellesdugnad!

Vi inviterer alle bladets lesere til en fellesdugnad i 2015.

Dugnaden krever ikke spesielle ferdigheter eller kunnskap. Den passer for både kvinner og menn, hele familier kan også være med. Det er ikke nødvendig å være spesielt sprek eller sterk for å delta. En må like å gjøre dugnad sammen med andre.

Hvis dere som leser dette, binder dere til å delta på dugnaden en gang i måneden, er vi veldig takknemlige for det. Det er selvsagt anledning til å delta oftere – og om en ikke kan hver måned, er vi glad for hver gang dere stiller. Dugnaden varer ca. 1 ½ time hver gang. Vi trenger dugnadsinnsats både i Fana og Ytrebygda, så du velger hvor det passer best for deg.

Dugnaden foregår på søndager mellom 11 og 12.30 og består i å delta på gudstjenester enten i Fana kirke eller Ytrebygda kirke. Jo flere som deltar på dugnaden, jo morsommere blir det å delta.

Antallet deltakere har dessverre gått ned de siste årene. Mange av dem som tidligere del-

tok ofte, er blitt for skrøpelige til å delta – andre har gått bort. Så nå har vi god plass til flere. I Fana kirke er det gudstjenesten kl 11.00 på de fleste søn- og høytidsdager.

I Ytrebygda kirke er de fleste gudstjenestene kl 11.00, men en søndag i måneden begynner gudstjenesten kl 19.00. På den siste siden i dette bladet finner dere en oversikt over når det er gudstjeneste.

Dere trenger ikke skrive en kontrakt med menighetene, men det er viktig at dere gjør en forpliktende avtale med dere selv.

Er det noen som syns det er for lite å bare delta i gudstjenesten, har vi ulike oppgaver til dem som vil bidra med mer!

Det er bare å ta kontakt med soknets frivillighetskoordinator, Liv Marit Kvåle Evjen, liv.marit.kvaale.evjen@bergen.kirken.no ●

*Velkommen til gudstjenestedugnad!
Det er plass hver søndag!*

Størst av alt

«Om snøkløkken»

At snøkløkken eier en hemmelighet er det nesten ingen som vet.

Men du finner den lett om du bøyer deg ned og vender dens lille trompet.

For hver eneste snøhvite klokketrompet ble merket av Skaperen selv da Han dyppet sin penn og tegnet og skrev i tidenes første kveld.

Se, tre ørsmå hjerter er fint risset inn farget som nyutsprungen lind.

Signaturen er klar og lett å se en soldag i vårlig vind. Ja, dette er snøkløkkens hemmelighet.

Og nå er vi flere som vet at i snøkløkker små som i menneskesinn har Skaperen skrevet navnet sitt inn.

Og det heter Kjærlighet. Det største av alt

KARI GROSTØL

Seniortreff i Ytrebygda kirke

• 24. februar • 24. mars
• 28. april • 26. mai

Alle dager kl 12.00 – 14.00

Ulike hovedtema, kunstneriske innslag, andakt. Utlodning og bevertning. *Velkommen!*

Menighetskalender for Fana og Ytrebygda

dåp

Fana kirke

Jakob Dene
Marius Kristiansen
Johannes Molland Juulseth
Bernhard Tertnes
Christiansen
Caspbian Thune
Aron Larm Hoddevik
Tobias Glaser
Lily Farestveit Andreassen
Ole Ulvik
Emma Rose Vlasak
William Matheo Thon
Flintberg-Gundersen
Ada Rusti Devik
Nicholas Sylvester-Davik
Emil Mundal Larsen
Laurits Andreas Eidsheim
Emilie Andersen Johnsen
Mathilde Rye Jakobsen
Mats Anders Eikenes
Gravdal
Walter Småvik
Mathias Eklöf-Monstad
Emma Flesland Sørensen
Sebastian Lorentzen-Larsen
Alicia Sekkingstad
Elise Toft
Erlend Almeland
Emily Andahl-Myntevik
Isac Vågenes Rong
Fredrik Gripne Venjum
Malin Bjerk-Eide
Kristian Steiro Paulsen
Mathias Steiro Paulsen
Kristoffer Espensson Berg
Andersen

Ytrebygda kirke

Mathias Licon Kristoffersen
Anna Eggum-Seim
Thea Mari Olsen

begravelser

Harry Gaupholm Frantzen
Gunnar Lønningen
Britt Doris Frotvedt
Olav Martin Lægrend
Annlaug Jorunn Jensen
Sigrun Stavenes
Martinus Krokeide
Rachel Bergithe Horn
Erna Skage
Ingrid Kleivedalen
Solfrid Espeland
Ingrid Johanne Stalheim
Jenny Kristine Bjånesø
Arthur Martin Holmen
Terje Eriksen

gudstjenester

15. februar, Fastelavnssøndag

Jes 53,1-5 1 Kor 1,18-25 Joh 12,20-33
11.00: Fana v/Nesse. Gudstjeneste med nattverd. Offer: Menighetsarb. Kirkekaffe.
13.00: Fana v/Nesse. Dåpsgudstjeneste. Offer: Trosopp-læringen.
11.00: Ytrebygda v Kysnes. Gudstjeneste med dåp og nattverd. Opplegg for barn i gudstjenesten. Offer: Menighetsarbeidet. Kirkekaffe.

22. februar – 1. søndag i fastetiden

1 Mos 4,1-7 1 Kor 10,10-13 Matt 16,21-23
11.00: Fana v/ Barsnes. Skriftemålgudstj. Takkoffer til Familie og medier/kristent medieforum. Kirkekaffe. Søndagsskole fra begynnelsen av gudstj.
11.00: Ytrebygda v/ Nesse. Skriftemålgudstjeneste. Opplegg for barn under gudstjenesten. Offer: Familie og medier/kristent medieforum. Kirkekaffe.
16.00: Kristborg bedehus. Ettermiddagssamling v/ Nesse. Kaffe og kaker. Kollekt til bedehuset.

1. mars – 2. søndag i fastetiden

1 Mos 3,8-15 Rom 5,17-19 Luk 7,36-50
11.00: Fana v/ Barsnes. Gudstjeneste (nyn) med dåp og nattverd. Offer: Menighetens misjonsprosjekt i Mali. Kirkekaffe.
19.00: Ytrebygda v/ Tischendorf. Kveldsgudstjeneste. Nattverd og bønnvandring. Kafé for utviklingshemmede fra kl 17.30.

8. mars – 3. søndag i fastetiden

Job 2,1-10 Mark 9,17-29 Ef 6,10-18 (P)
11.00: Fana v/ Rune Kysnes. Gudstjeneste med dåp og nattverd. Offer: Menighetsarbeidet. Kirkekaffe.
11.00: Ytrebygda v/ Tischendorf. Gudstjeneste med dåp og nattverd (nyn). Offer: Menighetsarbeidet. Opplegg for barn i gudstjenesten. Kirkekaffe.

15 mars – 4. søndag i fastetiden

1 Mos 21,4-9 2 Kor 5,18-21 Joh 3,11-16
11.00: Fana v/ Nesse. Gudstjeneste med nattverd. Offer: Kirkens ressurscenter mot vold og overgrep. Kirkekaffe.
13.00: Fana v/ Nesse. Dåpsgudstjeneste. Offer: Menighetens trosopp-læring.
11.00: Ytrebygda v/ Ivar Braut. Gudstjeneste med dåp og nattverd. Offer: Kirkens ressurscenter mot vold og overgrep. Kirkekaffe.

22 mars – Maria budskapsdag

Jer 33,14-17 Ef 1,3-6 Luk 1,46-55
11.00: Fana v/ Tischendorf. Gudstjeneste med dåp og nattverd. Offer: Menighetsfakultetet. Kirkekaffe.
11.00: Ytrebygda v/ Barsnes. Gudstjeneste med dåp og nattverd. Opplegg for barn i gudstjenesten. Offer: Menighetsfakultetet. Kirkekaffe

kultur

Ytrebygda kirke

- 5. februar kl. 17.30 – 21.30: Salmehalvmaraton (1), fastetiden
- 26. mars kl 17.30 – 21.30: Salmehalvmaraton (2), påsketiden
- 12. april kl 19.30: Konsert, påske-etterklang Ilene Chanon, horn, Ivar Mæland, klaver/harmonium
- 10. mai kl 19.00: Korkonsert Vestervig Kammerkor (Danmark). Fana Kyrkjekor
- 26. mai kl 19.30: Kammerkonsert. Fana kammerorkester
- 31. mai kl 19.00: Vårkonsert. Veslemøy Fluge Berg, sang. Ivar Mæland.
- 20. august kl 19.30: Klarinett og klaver. Mikael Børresen (Tyskland). Ivar Mæland, harmonium.

VELKOMMEN TIL SPRELL LEVENDE Søndagsskolen på Fana - en smak av himmel

Vi ønsker alle barn velkommen til
Søndagsskolen "Sprell Levende" på Fana.

Vi møtes i Fana Kirke kl.1100, og går derfra samlet
til dagens møteplass i Barnas kirkerom eller i Fana menighetscenter!
Her er det sang, lek, kreativitet og trosopp-læring
i en god blanding som gjør det hele litt mer spennende!;
Søndagsskolen deltar også under familiegudstjenestene i kirken!

Ta med deg alle du kjenner og bli med:

25. januar

22. februar

08. mars

22. mars

29. mars (Fam.GT Ytrebygda)

12. april (Fam.GT Fana)

26.april

31. mai

(Vårslapp i Ytrebygda Kirke)

14. juni

(Blomster GT og avslutning i Amfiet)

Kontaktperson:
Renate Olsen
e-post: renate@kfuk-kfum.no

Møt maskoten vår
"Løven" i kirken!;